

Fråga huruvida ett beslut om bistånd gick den enskilde emot

Beslutet i korthet: En enskild ansökte om ekonomiskt bistånd, dels enligt den s.k. riksnormen, dels med ett preciserat belopp avseende bl.a. hyra. Vid beräkningen av biståndet beaktades en tidigare månads s.k. normöverskott och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beviljade därför inte hela det sökta beloppet.

Det aktuella beslutet innebar att ansökan om bistånd inte bifölls fullt ut. Ett beslut om att delvis avslå ansökan borde därför ha meddelats. Vidare borde en överklagandehänvisning ha bifogats beslutet. Nämnden förtjänar kritik för handläggningen.

Anmälan

AA framförde såsom ombud för BB klagomål mot Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd i Stockholms kommun angående handläggningen av en ansökan om försörjningsstöd och anförde därvid bl.a. följande. BB ansökte om ekonomiskt bistånd för april 2011. Vid beräkningen av biståndet medräknades ett normöverskott från en tidigare månad och BB beviljades därför inte hela det sökta försörjningsstödet. BB fick således delvis avslag på sin ansökan. Något formellt beslut om att delvis avslå ansökan fick hon dock inte och till beslutet bifogades inte heller någon överklagandehänvisning. BB har därför inte kunnat överklaga beslutet.

Utredning

Inledningsvis inhämtades vissa upplysningar per telefon från Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning i Stockholms kommun.

Därefter anmodades Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd att inkomma med utredning och yttrande över vad som hade framförts i anmälan.

I remissvaret anförde nämnden bl.a. följande.

Redogörelse

Den 15 februari 2011 inkommer ansökan om försörjningsstöd för mars månad och den 18 februari ringer handläggaren BB och ber henne lämna in

lönespecifikationen gällande lönen som utbetalas 26 februari. Den 2 mars inkommer lönespecifikationen och när den ekonomiska beräkningen görs visar den att BB även denna månad har inkomster som överstiger hennes norm, nu med 1 108 kronor som kommer att räknas som inkomst inför eventuell ansökan om försörjningsstöd för april månad. Den 8 mars 2011 skickas ett avslagsbeslut till BB gällande ansökan för mars månad (*se bilaga 2c – här utelämnad; JO:s anmärkning*).

Den 25 mars 2011 inkommer ansökan om försörjningsstöd för april månad och den 4 april 2011 ringer BB till handläggaren och undrar när pengarna ska komma. Hon informeras om att handläggaren i samråd med biträdande enhetschef beslutat att av kompletteringen för april betala BB:s elskulder direkt till elbolagen samt att resterande summa betalas direkt till hyresvärden. Det medför att BB själv får betala resterande hyra för april samt även den delskuld hon har för mars månad. Totalt beviljas BB 4 804 kronor i försörjningsstöd för april 2011 (*se bilaga 2d – här utelämnad; JO:s anmärkning*).

Förvaltningens bedömning

Utifrån att BB har en timanställning så varierar hennes inkomster månad för månad. Vid genomgång av aktmaterialet framkommer att hon vid flera tillfällen informerats om hur förvaltningen räknar överskott över norm.

Av Stockholms stads riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd framgår att huvudprincipen är att inkomster som överstiger hushållets behov överförs som inkomst till nästkommande månad. En förutsättning för att tillämpa denna princip är att den sökande känner till kommunens beräkningsgrunder. Vidare framgår det att med hänsyn till eventuella överskott är viktigt att de sökande kontinuerligt, men särskilt i början av kontakten, får information om regler för beräkning av försörjningsstöd och att i princip att alla inkomster räknas.

BB har som framgår av ovanstående redogörelse, vid flera tillfällen både vid besök och i telefonsamtal, erhållit information hur hennes norm beräknas. Hon har även tidigare haft kontakt med socialsekreterare gällande försörjningsstöd och är därmed inte främmande för hur förvaltningen räknar och bedömer behovet av försörjningsstöd.

Borde nämnden fattat ett formellt beslut rörande normöverskott för april 2011? I formuleringen av avslagsbeslutet för mars månad står det att ansökan avslås för mars månad samt att sökanden har ett normöverskott med 1 108 kronor i förhållande till riksnormen samt att behovet tillgodoses genom egna inkomster. För att förtydliga beslutet borde det även ha stått att 1 108 kronor räknas som inkomst vid eventuell ansökan inför april månad. Det är på så sätt förvaltningen vanligtvis formulerar sig när normöverskott uppstår i ett pågående ärende. Den praxis förvaltningen använder gällande normöverskott är att avslag ges för den månad då klienten har egna inkomster över riksnorm. Månaden därpå räknas överskottet som inkomst och särskilt avslag ges inte på den summan.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att handläggningen av BB:s ärende har skett i enlighet med lagstiftning, stadens riktlinjer samt aktuell praxis.

AA kommenterade remissvaret.

I ett beslut den 13 september 2012 anförde *JO Wiklund* följande.

Bedömning

Det finns inga särskilda bestämmelser i socialtjänstlagen om hur beslut enligt lagen ska vara utformade. Förvaltningslagen (1986:223), FL, innehåller få regler om utformningen av förvaltningsmyndigheters beslut. Vad som i detta

avseende föreskrivs inskränker sig i huvudsak till att myndigheterna ska sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt (7 §) och att de i allmänhet ska motivera sina beslut (20 §). Det är viktigt att ett beslut är tydligt. Av beslutet bör därför framgå vad den enskilde har ansökt om, vad han eller hon har beviljats och om beslutet helt eller delvis har gått sökanden emot. Den enskilde ska också underrättas om hur han eller hon ska göra för att överklaga beslutet om beslutet har gått den enskilde emot (21 § andra stycket FL).

Av utredningen i ärendet framgår bl.a. följande. BB ansökte om ekonomiskt bistånd för mars 2011 och fick då avslag på sin ansökan eftersom hon hade ett normöverskott med 1 108 kr. När BB ansökte om ekonomiskt bistånd för april 2011 räknades normöverskottet från mars 2011 som en inkomst och hon beviljades därför bistånd med ett lägre belopp än vad hon hade ansökt om. Något avslag på den del som hon inte beviljades meddelades dock inte. Till beslutet bifogades inte heller någon överklagandehänvisning.

Huruvida ett beslut om bistånd ska anses ha gått den enskilde emot ska bedömas med utgångspunkt från vad den enskilde har ansökt om och hur han eller hon har utformat sin ansökan. Hänsyn bör också tas till hur sökanden kan tänkas uppfattat beslutet.

BB hade ansökt om försörjningsstöd för april 2011 enligt den s.k. riksnormen. Härutöver begärde hon bistånd med ett preciserat belopp för bl.a. hyra. Hon uppgav inte i sin ansökan att hennes s.k. överskott för mars månad skulle beaktas vid beräkningen av hennes rätt till bistånd. I beslutet gjorde handläggaren ett avdrag för det s.k. överskott som BB hade haft föregående månad. Beslutet om försörjningsstöd för april 2011 innebar således att BB:s ansökan om bistånd inte bifölls fullt ut. Nämnden borde därför ha meddelat ett beslut om att delvis avslå hennes ansökan. Vidare borde en överklagandehänvisning ha bifogats beslutet. Genom inte att göra detta brister beslutet i tydlighet. Nämnden förtjänar kritik för handläggningen.

Ärendet avslutas.